

FARKLI UFUKLARDA

Öğretmen Kitapları Dizisi 5

Farklı Ufuklarda

Abdullah KAHVECİ, Bayram KEFELİ, Emel AÇIKGÖZ, Fatma Nur ERDEM, Furkan GÖKARSLAN, Gülcan KAYA, Gülçin RECEPOĞLU, İsa YÜCE, Nejla ADAR, Refik KUYUCUOĞLU, Şuheyda ÇAĞATAY

Kapak Tasarımı

Dr. Enes BAŞAK

Mizanpaj

Ömer RIZA

Editör

Esmâ Nur Ayşe ÇELİK BAŞAK

1. Basım, Aralık 2022

ISBN

978-605-184-458-9

Yayınevi

SAGE Yayıncılık Rek.Mat.San.Tic.Ltd.Şti.

Kazım Karabekir Caddesi

Uğurlu İş Merkezi No: 97/24

İskitler – Ankara

Tel: 444 9 296

Sertifika No: 47603

Ankara/TÜRKİYE

Baskı

BİZİM DİJİTAL MATBAACILIK

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Serhat Mahallesi Uzunyayla Caddesi

1128.Sok. No:6 Ostim/ANKARA

Tel: 444 9 296

Matbaa Sertifika No: 41356

Ankara/TÜRKİYE

bilgi@bizimdijital.com

www.kitapbastir.com

www.bizimajans.com

Kitapta yer alan yazı ve şiirlerin sorumluluğu yazarına aittir. Kaynak gösterilmeden yazı ve şiirlerin paylaşılması yasaktır Her bir yazarımız elindeki kitapların tüm haklarına sahiptir. Tüm eserlerin telif hakkı yazarına aittir. Yayınevi, eserlerin telifini, yazarların yazılı izni olmadan sahiplenemez.

İÇİNDEKİLER

<i>Abdullah KAHVECİ</i>	5
<i>Bayram KEFELİ</i>	11
<i>Emel AÇIKGÖZ</i>	15
<i>Fatma Nur ERDEM</i>	19
<i>Furkan GÖKARSLAN</i>	23
<i>Gülcan KAYA</i>	27
<i>Gülçin RECEPOĞLU</i>	33
<i>İsa YÜCE</i>	37
<i>Nejla ADAR</i>	41
<i>Refik KUYUCUOĞLU</i>	46
<i>Şuheyda ÇAĞATAY</i>	49

ÖN SÖZ

“Öğretmen Kitapları Dizisi”, ülkemizin, milletimizin ve varlığımızın teminatı olan çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitim yükünü omuzlarına almış, değerli öğretmen arkadaşlarımızın çalışmalarından müteşekkil bir kitap dizisidir.

Bu dizinin tüm yazarları, çalışmaları ile bir vazife duygusunu yerine getirmekte ve geleceğe bir umut olabilmek adına ilim ve irfan deryalarından pınarlar süzmektedir. Bu bakımdan bu eserlerin yazarlarına büyük teşekkürlerde bulunmak bir lütuf değil, bilakis önemli ve elzem bir vazifedir.

Bu eserde, öğrencilere daha faydalı olabilmek ve eğitim bilimlerine katkıda bulunmak amacıyla yazılmış literatür yazıları, çeşitli alanlardan kültürel yazılar ve gönül deryasından kopmuş metinler bulunmaktadır. Birbirinden farklı alanlarda yazılmış bulunan bu metinlerin toplandığı eserimizi, “Farklı Ufuklarda” ismiyle sizlerin beğenisine sunuyoruz.

Beğenmeniz, istifade etmeniz ve desteklemeniz dileğiyle...

Dr. Enes BAŞAK

Aralık 2022

NİKOTİN'İN DİLİNDEN

Abdullah KAHVECİ

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında 60 milyon insanı erkenden öldüren ve “Asrın Vebası” olarak bilinen tütün alışkanlığının sadece 2023 yılında da öldüreceği insan sayısının % 70'i geliştirmekte olan ülkelerde olmak üzere 10 milyon kişinin hayatına neden olacaktır.

1974-76 yıllarında gelişmekte olan ülkeler, dünya çapında tütün tüketiminin %49'una sahipken tütün endüstrisinin gayreti ile bu oran 2000 yıllarda % 71'e ulaşmıştır. Tütün tarımının M.Ö 6000 yılında Amerika kıtasında başladığı ve bu tarihten 4.500 yıl sonra Orta Amerika'da yaşayan, Mayalar'ın tütün kullanıldığı tarih kitaplarına geçmiştir. Yerliler önceleri kuru tütün yapraklarını sararak veya ufalayarak ilkel pipolarda kullanmaktaydı. Bazıları ise tütünden yapılmış sakızları çiğnedikleri, tütün tozlarını derilerine sürdükleri veya lavman gibi kullandıkları anlaşılmaktadır. Sonraları tütün üretimi ve kullanımı Kuzeyde Kızılderililer, güneyde de İnkalar tarafından benimsenmiştir. Avrupalılar tütünü 1492 yılında Küba'ya ayak basan Kolomb sayesinde öğrenmişlerdir. Aslında Kolomb'un ana amacı yeri kıtada altın bulmaktı. Küba adasındaki yerlilerin dini törenlerde ve şölenlerde keyifle tütün içmekteydi. Avrupa'dan gelen denizcilere de ikram ettikleri bu nesneyi Tobacos olarak tanıtmışlardır. Bugün Karayip denizindeki tütün yetiştiren adalardan birisi de Tobacco adası olarak isimlendirilmiştir. Tütün kullanmanın ilk zararını Kolomb'un Avrupa'ya dönüşünde Rodrigo de Jerez isimli denizci görmüştür. Jerez içtiği sigaranın dumanlarını burnundan çıkardığında, onu seyredenler, “Bu adamın içinde şeytan var” diyerek kiliseye şikâyet ederek cezalandırmasına sebep olmuşlardır! Yeni dünyaya adını veren Amerigo Vespucci, 1499 yılında orta Amerika'nın doğu kıyılarına yaptığı gezilerde, yerli halkın içinde beyaz toz bulunan boyunlarına asılı torbalara tütün yapraklarından yaptıkları hapları daldırdıktan

sonra bunları 106 çiğnediklerini anılarında yazmıştır. Yerlilerin tütünü zevkten ziyade, açlığı giderdiği için kullandıklarına inanlar da vardır. Amerika'ya göç eden Avrupalılar yeni kıtada ilk kez 1531 yılında tütün ekimine başlamışlar ve ticari amaçla tütün tarımı ilk kez 1612 senesinde Virginia'da John Rolfe tarafından gerçekleştirilmiştir. 1619 yılında da 9 tonluk ilk tütün ihracatı Londra'ya yapılmıştır. Tütünün Avrupa'ya yayılması Fransa'nın Portekiz elçisi Jean Nicot sayesinde olmuştur. Elçi 1560 yılında Fransız Kralı II. Henry'nin ölmesiyle depresyona giren dul Kraliçe Catherine de Medicis'e tütün tohumu göndermiştir. Saray bahçesine ekilen tohumlar çiçek açtıktan sonra kraliçenin migren türü baş ağrısını geçirdiği için bu tarihten sonra tütünün keyif ve cesaret verici özelliklerinden başka ilaç olarak da etkili olduğu Avrupa'ya yayılmıştır. Sevilla Üniversitesi tedavi hocası Nicola Monardes, tütünün başta tüberküloz olmak üzere birçok hastalıklara iyi geldiğini kitabında yazmıştır. Sonunda tütün bitkisi botanik dilinde Nicotiana, halk dilinde ise "Kraliçe Otu" olarak anılmaya başlamıştır.

Avrupa'da tütün ticaretini başlatan VIII Henry'nin kızı Kraliçe I. Elizabeth'e duygusal yakınlığı ile bilinen Kaptan Walter Raleigh idi. Aslında bir korsan olan Raleigh kraliçeye değerli hediye ve eşya vermenin yanında adada olmayan domates, patates ve tütün tohumu da ikram etmiştir. Kraliçeden gördüğü parasal destek ile yapılan gemilerle Kuzey Amerika'nın doğu sahilinde bugün Virginia olarak bilinen yere seferlerle tütün ticareti yapmaya başlamıştır. Sonunda 1614 yılında İngiltere'de Virginia tütününü satan 7000 tütüncü dükkânı açılmıştır. Karada general, denizde amiral olarak ünlenen Raleigh kısa sürede tütün tiryakisi olmuştur. Bir defasında onun koltuğunda burnundan ve ağızından çıkan tütün dumanı ile kuşatılmış vaziyette gören hizmetçisi efendisinin yandığını düşünerek bir kova suyu başından aşağıya boşaltmıştır! I. Elizabeth'ten sonra tahta çıkan, tütün içilmesine karşı tavırlı Kral James kaptanı kendisini tahttan indirmeye yönelik komplo yapmakla suçlayarak asılarak ölüme mahkûm etmişti. Raleigh, araya girenlerin sayesinde darağacından kurtularak London Tower'daki hapishaneye gönderilmiştir. Tütün tiryakisi olan Raleigh hapsedildiği odanın önünde bulunan halı